

Co dalej z dziedzictwem Lindleyów?

Plany Lindleya są jednym z największych dzieł wielkoskalowej kartografii miejskiej przełomu XIX i XX wieku. Stanowią nad wyraz cenny element dziedzictwa kulturowego Warszawy, Polski i Europy. Niosą w sobie istotne walory użytkowe. Są skarbnicą wiedzy o historii miasta, o kształcie jego nieistniejącej już przestrzeni. Są często jedynym źródłem pozwalającym na precyzyjne określenie granic warszawskich nieruchomości oraz analizę ich historii, co ma istotne znaczenie m.in. w wielu toczących się postępowaniach odszkodowawczych. Są ważnym źródłem informacji dla inwestorów. Plany Lindleya wykorzystywano m.in. przy budowie Giełdy Warszawskiej oraz w pracach przygotowawczych do odbudowy pałaców Saskiego i Brühla. Były pomocne w wielu działaniach konserwatorskich, wykorzystywano je w badaniach Fortu Legionów, przy projektowaniu ochrony XIX-wiecznego tunelu łączącego fosę Cytadeli z dzisiejszym pl. Inwalidów oraz w pracach projektowych Metra Warszawskiego.

Okolo 8 tysięcy, w zdecydowanej większości rękopiśmiennych, arkuszy planów Lindleya czeka na przeprowadzenie profesjonalnych, zakrojonych na szeroką skalę zabiegów konserwatorskich, wymagających wysokich nakładów pracy i środków finansowych. Jako pierwszy krok w tym kierunku, dzięki pomocy Biura Stołecznego Konserwatora Zabytków zostały przeprowadzone wstępne ekspertyzy stanu planów przez rzeczoznawców Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w dziedzinie grafiki, materiałów archiwalnych i bibliotecznych. Wykazały one procesy naturalnego starzenia się planów. W ekspertyzie wskazano, że technologia wykonania, intensywne użytkowanie, różnorodne warunki przechowywania planów wykonanych na różniących się pod względem składu, gramatury, rodzaju sita i wykończenia rodzajach papieru spowodowały, że część planów jest w złym stanie oraz że potrzebne są pilne działania konserwatorskie.

Plany wymagają też zabezpieczenia w formie cyfrowych kopii, dających możliwość udostępniania ich bez konieczności wykorzystywania cennych oryginałów.

Następny wymóg, jaki stawia użytkowanie tych kartograficznych źródeł do badań dziejów miasta, jest wprowadzenie, przynajmniej części z nich, do Systemu Informacji Geograficznej (GIS) i umożliwienie prowadzenia analiz, w tym porównywania ich obrazu ze współczesną sytuacją terenową.

WIZJA

Plany Lindleya w nieodległej przyszłości to:

- zbiór planów po profesjonalnych zabiegach konserwatorskich,
- zbiór udostępniany w formie wysokiej jakości kopii cyfrowych,
- zbiór stanowiący warstwę warszawskiego miejskiego Systemu Informacji Geograficznej (GIS),
- sprawne narzędzie wspierające zarządzanie przestrzenią miasta i poznanie jego przeszłości,
- dobrze zbadane naukowo i opisane kartograficzne źródło do dziejów Warszawy i jej przestrzeni.

Realizacja opisanej wizji wymaga znacznych środków finansowych, których Archiwum nie posiada. Dlatego potrzebna jest pomoc, szczególnie ze strony władz miasta Warszawy, by zabezpieczyć plany Lindleya i umożliwić ich pełne wykorzystanie, jako wielkiej wartości dziedzictwo kulturowe Warszawy.